

Judikát Van Gend en Loos

(Case -26/62) z 5.2.1963

NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos v
Netherlands Inland Revenue Administration.

oblast – bezprostřední použitelnost a bezprostřední účinek primárního práva, čl. 25 SES

Nizozemí přistoupilo v roce 1959 k celní unii BeNeLux. Na základě toho došlo k přeřazení určitých druhů zboží do jiných kategorií pro účely zdanění. Tato skutečnost měla nepříznivý dopad na společnost Van Gend en Loos, která dovážela do Nizozemí ureaformaldehyd z Německa. Uvedená látka totiž byla jednou z přeřazených a clo se v jejím případě zvýšilo z 3% na 8%.

Společnost Van Gend en Loos soudně napadla zvýšení cel s tím, že se jedná o postup v rozporu s čl. 12 (25) SES, který stanovil:

„členské státy se mezi sebou vyhnou zavádění nových dovozních nebo vývozních cel nebo dávek s rovnocenným účinkem či zvyšování těch, která uplatňují ve svých vzájemných obchodních vztazích“.

Nizozemský správní soud (TARIEFCOMMISSIE) vznesl otázku dle čl. 177 (234) SES k ESD, zda:

- má čl. 12 (25) SES přímý účinek na území členského státu, tedy zda se jednotlivec může dovolat svého individuálního práva dle uvedeného článku.
- zda je zvýšení dovozního cla na 8% na zboží dovezené z Německa v rozporu s ustanovením čl. 12 (25) SES, nebo zda se jedná pouze o odůvodnitelnou změnu stávajícího předpisu, která sice čistě matematického hlediska znamená zvýšení, ale není zakázána čl. 12 (25).

Judikát Ratti

(Case -148/78) z 5.4.1979

trestní řízení proti panu Tullimu Rattimu

oblast – bezprostřední účinek směrnice

Evropská společenství přijala v roce 1973 směrnici 73/173 upravující klasifikaci, balení a označování nebezpečných preparátů a v roce 1977 směrnici 77/228 upravující klasifikaci a značení barev, rozpouštědel a obdobných produktů. Uvedené směrnice měly být implementovány do národních právních řádů nejpozději do 8.12.1974 resp. do 9.11.1979.

Nicméně Itálie ještě v roce 1978 ani jednu z uvedených směrnic neimplementovala. Z tohoto důvodu Italské úřady stále používaly starší Italské národní předpisy, které byly v mnoha ohledech přísnější než nová evropská úprava. Důsledkem neprovedení obou směrnic Italskou

republikou byly rovněž obtíže, které vznikaly jednak při importech dotčeného zboží do Itálie, ale i při exportu Italské produkce na trhy dalších členských států.

Pan Tullio Ratti reprezentoval představenstvo Italské společnosti vyrábějící rozpouštědla a laky. Tato společnost exportovala podstatnou část své produkce, proto se rozhodl změnit způsob balení a označování svých produktů v souladu s oběma dotčenými směrnicemi, avšak v rozporu s platným italským právem. Italské úřady zareagovaly zahájením stíhání jeho osoby pro porušení vnitrostátního práva.

Milánský trestní soud, který se věcí zabýval vznesl mj. následující otázky k posouzení ESD.

- Jaké podmínky musí být splněny aby určité ustanovení mělo přímý účinek.
- Jsou uvedené směrnice bezprostředně použitelné, tj. zakládají práva přímo jednotlivcům?

Rozsudek Paola Dori

(C-91/92) z 14.7.1994

oblast – bezprostřední účinek směrnice

Paola Dori uzavřela 19.1.1989 na milánském vlakovém nádraží smlouvu se společností Interdiffusion, na základě které se měla účastnit kurzů angličtiny. O 4 dny později, tedy 24. 1. 1989, od této smlouvy odstoupila, spoléhajíc se přitom na čl. 5 směrnice č. 85/577 o ochraně spotřebitele... Společnost Interdiffusion ji však odpověděla, že svou pohledávku z uvedené smlouvy již převedla na jinou společnost, konkrétně Recreb, která se zabývá vymáháním pohledávek. Dne 30. 6. 1989 Recreb zažaloval paní Dori o zaplacení dlužné částky.

Paní Dori se tedy spoléhala na ustanovení směrnice 85/577, která spotřebiteli umožňovala odstoupit v krátké době od tzv. podomních obchodů. Itálie však v té době ještě nesplnila svou povinnost implementovat tuto směrnici do svého vnitrostátního práva. Dle italského práva od takto od smlouvy odstoupit možné nebylo.

Judikát Brasserie du Pecheur a Factortame III

(C-46/93 a C-48/93) z 5.3.1996

oblast – odpovědnost států za řádné a včasné neprovedení směrnice

V tomto řízení byly spojeny dva původně zcela samostatné případy. V prvním z nich bylo pivovaru Brasserie du Pecheur se sídlem v Alsasku ve Francii znemožněno dovážet pivo do Německa. Důvodem pro tento zákaz byla dva německé právní předpisy. V prvním z nich, tzv. zákoně o čistotě piva byl upraven způsob výroby piva a především jeho přípustné složení, zakázán tak byl prodej piva obsahujícího jiné než povolené látky jako chmel, slad, vodu a kvasnice. Druhý předpis, tzv. zákon o potravinách,

upravoval složení potravin, resp. v obecné rovině zakázal jakákoliv výslovně nepovolená aditiva. Uvedené dva předpisy tak ve své podstatě zabránily dovozům piva do Německa z dalších členských států, pokud nebylo vyrobeno bez přísad s odůvodněním, že tato přísná úprava je nutná pro ochranu spotřebitele a jeho zdraví.

V druhém případě šlo o to, že Velká Británie přijala v roce 1986 dodatek, jímž se měnil zákon o britské námořní dopravě ve snaze zabránit využívání anglických rybářských kvót především španělskými rybáři. Na základě tohoto dodatku tak bylo zabráněno rybolovu lodím, které nebyly zaneseny do britského národního rejstříku rybářských lodí, přičemž podmínkou pro zapsání do tohoto rejstříku bylo mít sídlo na území Velké Británie.

Oba uvedené judikáty skončily rozhodnutím ESD, kterým byl shledán postup obou členských států v rozporu s právem ES. Francouzský pivovar, kterému bylo od roku 1981 zapovězeno dovážet pivo nespĺňující předepsané požadavky, vyčíslil škodu a žaloval Německo, podobně i další dotčené osoby zažalovaly Velkou Británii o náhradu škody.

Spolkový soudní dvůr položil řadu předběžných otázek ohledně možnosti přiznat náhradu a ohledně jejího vyčíslování. Německo v novém sporu argumentovalo, že náhradu škody za špatný úřední postup (legislativní pochybení) může stanovovat jen svými předpisy.

Judikát Simmenthal II

(Case 106/77) z 9.3.1978

oblast – přednost komunitárního práva

Tento případ navazuje na předchozí spor mezi společností Simmenthal a italským finančním úřadem. Simmenthal dovezla do Itálie v roce 1973 francouzské hovězí. Toto hovězí bylo podrobena hygienické inspekci italskými úřady, za kterou musela společnost Simmenthal zaplatit částku ve výši 581 480 Lir. Společnost Simmenthal s postupem italských úřadů nesouhlasila s tím, že uvedené prohlídky omezují volný pohyb zboží. V reakci na to podala žalobu o vrácení, dle jejího názoru neoprávněně, zaplacených poplatků. Soud, který o věci rozhodoval, se obrátil s předběžnou otázkou na ESD, který rozhodl, že systematické hygienické prohlídky jsou překážkou pro volný pohyb zboží, a že poplatky vybírané za tyto prohlídky jsou dávkami s obdobným účinkem jako cla. Italský soud na základě to judikátu rozhodl ve prospěch společnosti Simmenthal, která tak měla nárok na vrácení již zaplacených poplatků. Finanční úřad (Amministrazione delle finanze dello stato) se však proti tomu rozsudku odvolal, neboť dle jeho názoru to byl pouze Italský ústavní soud, kdo má pravomoc prohlásit určitý vnitrostátní právní akt za neplatný.